

Marjan Merkač

35 let Koroškega filatelističnega društva

Letos teče 35. leto obstoja Koroškega filatelističnega društva. Ustanovljeno je bilo leta 1949, s sedežem na Ravnah. Vendar sega aktivnost filatelistov že v prve povojske mesece.

Po nekaj zapletih glede registracije društva je bil 9. avgusta ustanovni občni zbor v gostilni Cvitančič. Zbranih je bilo 42 filatelistov iz Mežiške doline. V filatelistično zvezo Slovenije je bilo društvo vpisano kot podružnica št. 4. Prvi izvoljeni odborniki so bili: Dr. Boštjan Erat, Marijan Juvanc, Ivan Ozvald, Engelbert Gostenčnik, Drago Kveder, Lizička Hanuš, Nada Bricman, Vlado Klinar, Rudi Simon, Jožef Hergot, Marija Kotnik, Rudolf Jernej, Nikola Jordanič, Ciril Vončina in Jožko Kermek.

Število članov se je v naslednjem letu že podvojilo. V društvo so se včlanjali filatelisti iz vse Mežiške doline in Dravogradca, Vuzenice, Slovenj Gradca in z Mute. Množičnost pristopa se kaže v navdušenju za to novost in dejstvo, da so kompleti znamk dobili le organizirani člani v društvi.

Člani iz Slovenj Gradca so se v naslednjem letu osamosvojili. Ustanovili so svoje društvo. Tudi člani s Prevalj so s tovarši iz Mežice leta 1953 ustanovili podružnico. Nekaj let je delovalo tudi samostojno društvo v Crni. Ta društva danes ne delujejo več aktivno. Vzrok za ustanavljanje več društev je bil predvsem v tem, da so znamke delili po ključu vsakemu društvu nekaj. Tako je bil v društvu desetletje in več problem zagotoviti vsem članom vsaj eno serijo novih izdaj. Tudi prostore, kjer so

se filatelisti zbirali, so morali večkrat menjavati. Šele zadnjih nekaj let ima društvo v najem stalen prostor na Javorniku.

V društvu nas ne druži samo zbiranje znamk. Že več let sodelujemo na vseh večjih razstavah v Sloveniji. Posebna dejavnost društva so spominske izdaje priložnostnih pisem in dopisnic. Te izdaje posvečamo pomembnim zgodovinskim, političnim, gospodarskim, kulturnim, športnim in drugim jubilejem, prireditvam in uspehom v državi. Ob takšnih priložnostih priskrbimo tudi priložnostni žig. Tak žig se uporablja na pošti samo za to priložnost. Naj naštejem, kje vse so filatelisti sodelovali s temi akcijami.

Že pred ustanovitvijo društva so filatelisti priskrbeli v počastitev koroškega festivala 14. 10. 1945. Prvi priložnostni žig. Za žigosanje so uporabili rdeče črnilo. Naslednje leto, v času drugega festivala na Ravnah, je bil izdelan nov žig. Oba žiga spadata med prve povojske priložnostne žige v Sloveniji. Ob obeh festivalih sta bili izdelani tudi posebni nalepki.

V letu 1950 je potekal na Ravnah peti koroški festival. Priložnostni žig so uporabili zadnji dan festivala. Svojo zbirko na temo Koroški plebiscit je razstavil prof. Maks Dolinšek. Razstavljen je bila med dokumenti iz narodnoosvobodilnega boja.

Leta 1952 se je Guštan preimenoval v Ravne. Preimenovanje so filatelisti obeležili s priložnostnim žigom. Podoben žig je bil uporabljen za odpiranje nove pošte in at centrale.

Nalepki, izdani ob času Koroških festivalov

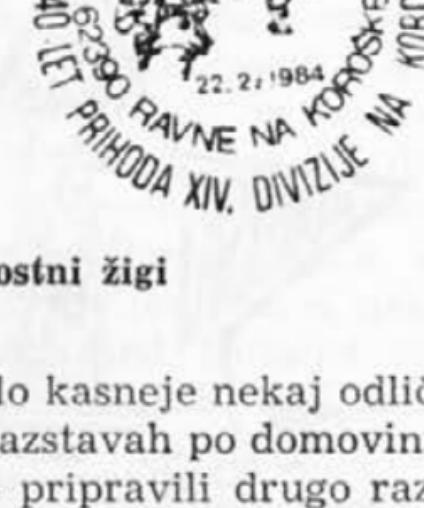
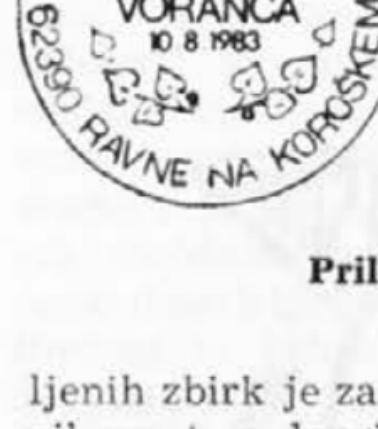
Društvo aktivno deluje predvsem zadnjih deset let. Leta 1975 je odbor z mnogo truda prvič organiziral večjo filatelistično razstavo na Ravnah. V času prireditve na Poljani je društvo organiziralo razstavo »Da ne bi nikoli pozabili«. Razstavljalji so člani drugih slovenskih društev. V času teh prireditiv sta bila v uporabi dva priložnostna žiga, prvi v počastitev Poljane in drugi ob otvoritvi razstave. Prvič je bil izdelan tudi priložnostni ovitek. Na ovitku je bil zemljevid Koroške z vrisanim potekom zadnjih bojev 1945.

Leta 1978 je bil ob srečanju borev Slovenskih železarn v Šentanelu izdan tretji spominski ovitek, ki so ga dobili vsi udeleženci srečanja. Leta 1979 je društvo izdalo tri priložnostne ovitke in žige. Prvi ovitek je bil izdan ob odhodu Titove šafete z Raven. Na prireditvenem prostoru je delovala tudi pomožna pošta, ki je uporabljala priložnostni žig »Koroška Titu«. V okviru Vorančeve stavnosti je bil izdan ovitek ob otvoritvi Vorančeve bajte in še ovitek ob VII. sklicu kulturnih delavcev OF slovenskega naroda.

Leta 1980 smo pripravili prvo samostojno društveno razstavo v likovnem salonu na Ravnah. Nekaj takrat prvič razstav-

Priložnostna pisma in žiga v počastitev 30-letnice osvoboditve

Priložnostni žigi

Ijnih zbirk je zasedlo kasneje nekaj odličnih mest na drugih razstavah po domovini.

Še istega leta smo pripravili drugo razstavo že na svojih panojih v društvenem domu na Prevaljah. Razstava je bila odprta ob 35-letnici lovske družine Jamnica na tematiko zaščita narave, lova in lovnih živali.

Ob 25-letnici Prežihove bralne značke smo izdali sedmi priložnostni ovitek in še dva priložnostna ovitka ob obletnici Suho dolčanove in Prušnikove bralne značke. Na osnovnih šolah smo prirejali manjše razstave z deli zbirk z namenom, da prikažemo način urejanja in možnosti zbiranja takega gradiva.

S svojimi zbirkami smo leta 1981 sodelovali na turističnem tednu v Črni. Praznovanju 60-letnice priključitve Libelič k matični domovini, smo se pridružili z manjšo razstavo. Izdali smo pismo s sliko Libelič iz časa plebiscita in priskrbeli priložnostni žig na pošto v Libeliče.

Ob Prežihovi 90-letnici rojstva smo izdali leta 1983 priložnostno ovojnico in dopisnico. Priskrbeli smo priložnostni žig za pošto Ravne.

Ob 40-letnici prihoda 14. divizije na Koroško, smo izdelali priložnostno ovojnico in priskrbeli žig.

Do danes je društvo izdalо 13 priložnostnih ovojnico in poskrbelo za dovoljenja in izdelavo 17 priložnostnih žigov.

Na mnogih razstavah v Sloveniji in Jugoslaviji so zbirke naših članov vedno prejemale visoka priznanja. Ogled teh zbirk bo mogoč maja 1985, ko bo društvo pripravilo razstavo v počastitev 40-letnice osvoboditve.

Pohvalimo pa se lahko tudi z rednim obveščanjem v Informativnem fužinarju. Prav tako imamo vzorno urejeno prodajo in menjavo na naših sestankih. Žal so to le skromne udarniške akcije. Za večjo dejavnost, kot je organizirano usmerjanje mladine, zbiranje gradiva o zgodovini Koroških pošt, organiziranje razstav, pa nam manjka denarja. Vsa leta leži dejavnost le na upravnem odboru, zato naj omenim dva njegova dolgoletna člana, Liziko Hanuš in Petra Mihelača. Iskrene čestitke ob jubileju tudi vsem članom in mladincem za opravljeno delo.